

เรื่องเล่าและประสบการณ์ของทีมวิจัย

กันยายน - พฤศจิกายน ๒๕๕๔

เรียนเขียนแรก

เรื่อง	ทีมวิจัยภาษาแสดก
เขียนภาษาแสดก	สุจิตรา คชะวังก์, จวง ก้อนกัน, สีฟัน เอกจักรแก้ว, เวียง ชัยปัญญา
วาดภาพโดย	นิตยา เอกจักรแก้ว
พิมพ์	ชินกร ชัยปัญญา
สนับสนุนโดย	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนธรรมใน

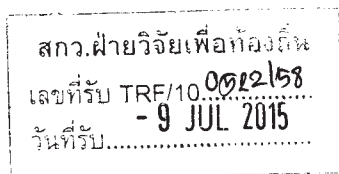
"เอกสารประกอบรายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการแนวทางการจัดทำพจนานุกรมภาษาแสดกฉบับชาวบ้าน
เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษาและภูมิปัญญาแสดก บ้านบะหว้า
ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม (RDG53M0021)" v.๑

คำนำ

หนังสือเรื่องเล่าและประสบการณ์ของทีมวิจัยเล่มนี้ จัดทำขึ้นเป็นเรื่องสั้น เพื่อฝึกอ่าน สนับสนุนการจัดทำพจนานุกรมภาษาแสกฉบับชาวบ้าน หวังให้เกิดการอนุรักษ์ภาษาถิ่นภูมิปัญญาไทแสก บ้านชะหว่า ต.ท่าเรือ อ.นาหว้า จ.นครพนม

เนื้อหาบรรจุอยู่ในเล่มนี้ เป็นการเขียนเรื่องเล่าประสบการณ์กับความในใจของคณะทีมวิจัย นับแต่ได้พัฒนาระบบตัวเขียนภาษาแสก จึงมีการรวบรวมไว้เป็นรูปเล่ม เพื่อให้ลูกหลานและผู้สนใจได้ศึกษาเรียนรู้ ซึ่งคณะทีมวิจัยมีความภูมิใจอย่างยิ่งที่ได้ร่วมกันจัดทำโครงการนี้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ภาษาแสกของชาติพันธุ์ชนเผ่ามอญในประเทศไทยสืบไป

สุจิตรา คะขามวงศ์

และ คณะทีมวิจัยการจัดทำพจนานุกรมภาษาแสก

บ้านชะหว่า ต.ท่าเรือ อ.นาหว้า จ.นครพนม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. เรียนเขียนแรก.....	1
เรียนเขียนภาษาแรก.....	2
2. วันกะได้โซ้ยซาง.....	3
ฝันว่าได้ขี่ช้าง.....	4
3. เก๋อได้โบล่อง.....	5
จำได้ไม่ลืม.....	6
4. ลึงแอบปะฮุ้นคู้.....	7
ลุงแอบคนขยัน.....	8
5. นาก้านหลั่ง.....	9
น้ำก้านกล้วย.....	10
6. ฮ้ามช่องไปก็วยเค้น.....	11
ไปขายแคนข้ามโขง.....	12
7. ลึงให้หยอกเบ๋อไม.....	13
ลุงไทยหาสมุนไพร.....	14
8. ลึงเวียงแตไห้น.....	15
ลุงเวียงโนวัยเด็ก.....	16
9. เซินมากคว้น.....	17
เล่นลูกข่าง.....	18

เรียนเขียนแรก

เมื่อปี วันที่ ๑๘ ก.ย. ๒๕๕๔ มีพี่เลี้ยงรุ่นสี่สามสี่ หมาแต่มะฮาวิดกะยาลีย
มหิดล สือโปกั๊บอ้อย แอ้งหนึ่งว้วนพันอ้าจันบัก วัวสือ อ้าจัน มยุรี วัวพันด็อกเตอ
ว้วนอยอ้นเนอให้โรโรบรอ วัวกึ่งโหล่เฮอ วัวน้อยเฮอเหยียแคะ เกดเถร้าแคะ สอยเหยีย
โปหมั่นแท้นวัว คั่นสอยเหยียแคะ สอยกึ่งคำฉญอเกอ เอ้าหม่านุ่นคักชุมะร้าน
ขอบจื่อให้เจ้าหล่า่น้ำ ที่สูนยองให้สอย เขียนฟ้าสำแรก คั่นโปแซน ให้สอยกึ่งโป
รอเขียนฮิดเจียนเขียน คีจื่อหล่าย คีจื่อละร้าย

เขียนสิดรือจื่อห้องป่าจวง

เลื่อง, เขียน ป่าจวง

หุ๊วบ นวงปักกี

พิม แอ้งกร

เรียนเขียนภาษาแสก

วันนี้วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๔ มีพี่เลี้ยงมาหาสามคน จากมหาวิทยาลัยมหิดล ชื่อโบว์กับออย ลิกท่านหนึ่ง เป็นอาจารย์ใหญ่ ชื่ออาจารย์ มยุรี ถ้าท่านพูดสิ่งใด ที่เราไม่เข้าใจ ก็ให้ถามให้บอกท่าน ท่านพูดก็ได้ฟัง เราก็ได้เข้าใจ ส่วนตัวฉันนี้ ฟังไปก็ปวดหัวไป ฉันก็ถามไม่ค่อยทัน แต่เมื่อได้ฟังแล้วฉันก็จำไว้เอาไปคิดต่อที่บ้าน ขอบขอบคุณท่านมาก ที่มาสอนให้พวกเราได้เขียนภาษาแสกให้เป็น ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว พวกเราคงไม่รู้จักรับการเขียนภาษาแสก และการอ่านให้ได้อย่างนี้ ขอบคุณและดีใจมาก ดีใจจริงๆ ค่ะ

ความคิดในใจของป้าจวง

เรื่อง, เขียน	ป้าจวง ก้อนก้น
รูปภาพ	ค.ญ. นิตยา เอกจักรแก้ว
พิมพ์	นายชินกร ชัยปัญญา

วันกะได้ไชยฆาง

กินหนึ่งแต่เฉื่อแล้ว วันกะไปแรบนุ้ณะเวด ท้างสายเหมียง น้าลึงคำ
 สุขกับน้าลึงจ่านวันพร มีปะฮุ้นล้ายหลาย ทัวหม่ากึ่งโบร้างเดอ ร้างแต่น้ายปรีชา
 แอ้งเคี้ยว หลู้เทวถูเนื้อกึ่งโบพื้อน น้อมไปแฮร่นทัวฆางหนึ่งย้อเถร่ากอยู กึ่งแซก
 ฮิ้นไชยกือฆาง ฆางดุกฮ้องทัวหม่าแก่นน่าน้อมน้ายปรีชาเทอเลื่อยฮิดท้อโบได้
 นุ่นส้ากพ้อคั่นมคุมหริมดุงทัว ส้ากแดหล้อมเถรียวไปเหญียกือชอบ น้ายปรีชาชอบ
 ได้ทีหนึ่งคี่จ้อคะนาดกึ่งท้อกะวันดี

เลื่อง	ลึงปีซ่า
เจียน	ป้าคำ
หรู้บ	ปูกี้
พึม	ฮั่นนะก้อน

๒๐ ก.ย. ๒๕๕๔

ฝันว่าได้ขี่ช้าง

คืนหนึ่งนอนมาแล้ว ฝันว่าไปเอาบุญแก่พระเวศสันดร อยู่ทางสายเหมืองน้ำ ซึ่งเป็นคลองเล็กๆ อยู่หน้าของลุงคำสุข และลุงจารขันธ์พร มีผู้คนมากมาย มีสุนัขด้วย แต่สุนัขไม่วิ่งไล่กัดผู้ใด ไล่กัดแต่นายปริชาคนเดียว จะวิ่งหนีไปที่แห่งใด ก็ไม่รอดพ้น จึงหนีไปเห็นช้างเชือกหนึ่ง กำลังถูกเขายู่พอดี จึงรีบกระโดดขึ้นช้าง ช้างก็ลุกขึ้นยืนสนั่นก็ได้แต่หงนหน้ามอง ทำอะไรนายปริชาไม่ได้ ก็ตื่นนอนพอดี เหงื่อแฉกท่วมตัว หลังจากเสร็จภารกิจในตอนเช้าก็แต่งตัวไปฟังผลสอบ ก็ปรากฏว่า นายปริชาสอบได้อันดับหนึ่ง ดีใจมาก ก็นับว่าเป็นฝันที่ดีมาก

เรื่อง อ.ปริชา ชัยปัญญา
เขียน.แปล สุจิตรา คะยาวงศ์
ภาพ ค.ญ.นิคยา เอกจักรแก้ว
พิมพ์ ชินกร ชัยปัญญา

ญ้อไค้โบหล่อง

เลื่องเกี่ยวกับชีวิต ที่ซอยหล่องโบไค้ มีมือหนึ่ง ฮอยไช้สดเลื่องไปน้ำ
ไปดั่งกั้นลุ่มเร้ง มีโคไค้ตร้า รึกทับทึง บั้นเจิบหลังแฮร์น หักเบกสดโบเห็น เลี้ยไป
ไค้มเอ้า แปร้นข่อหล่อ คีดกะฝ้อซู่ปรายแล้ว บุนเทียมกับกาทอนหมาเตบ้านเซียว
หมาฟ้ามเกือบไค้มเอ้า เกร้มกึ่งโบแฮร์นถูกัน จึงได้ไส้ข้องหมาร้าน คั้นโบ
แจ้นปรายแดมือเน้น ขอบจื่อหล่าย โบหล่องทั้งค้อมือนี

ลึงไฮ้บ

๑๘ กันยายน ๒๕

จำได้ไม่ลืม

วันหนึ่งนานมาแล้ว ผมขับรถเครื่องไปนา ไปกลางคืน ลมแรงมาก พัดกอไผ่บ้านล้มทับทางอยู่ก่อนแล้ว แต่มองไม่เห็น พอฟ้าแลบจึงมองเห็น แต่มาถึงระยะใกล้จนตัว จึงเบรกรถไม่ทัน เลยชนเข้าให้อย่างจัง กลิ้งกระเด็นออกไปจากรถ นึกว่าตัวเองตายแล้ว บังเอิญมีนาบุญเทียมกับนายกาทอนกลับมาจากบ้านเลี้ยว มาเจอเข้าเกือบจะชนให้อีกที เพราะเขาก็มองเห็นไม่ชัดเช่นกัน ดังนั้นทั้งสองคนจึงช่วยพาผมกลับมาส่งที่บ้าน รักษาตัวบาดเจ็บ ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วคงไม่รอด ผมขอบใจจริงๆ จำได้ไม่ลืม จึงถึงทุกวันนี้

เรื่อง ลุงคำดี ก้อนก้น
เขียน.แปล สุจิตรา ทะยาวงศ์
รูปภาพ ค.ญ.นิศขา เอกจักรแก้ว
พิมพ์ ชินกร ชัยปัญญา

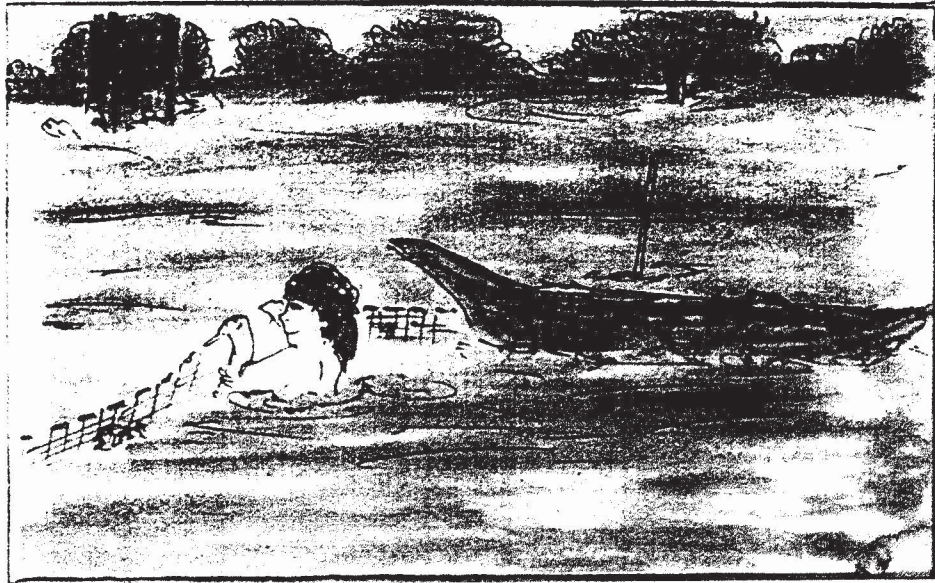

ลึงแอบปะฮันคื

น้ำลึกกำมือ ๐๔.๓๐ เถรีขลุ่ยไปขำมมิ่ง ขำมเรเตอร์ เปรอมมาแปร็ดปรา
 ออก ไปกัวโก กีบพริก ฟ้าฮิดแล้งจายปั่นกิน วันเกาหล้อมแลว กิ่งไปร้านอำจัน
 ปรีชา ไปเรียนเขียนหนังสือแดรกนัมมู จันทั้งเถียง กินเกาเถียงแลว วัวแดงเอื่อไปเอ้า
 ก้อนไม้ส่างไผ่ หม่าเอื่ออำจัน มยุรี ไปปรอกมีะ อุดรยา เถรีขลุ่ยเอ้าเถรีขลุ่ยหม่า นาย
 กิ่งทั้นเอ้าฮิดเอ้า เอื่อกะฮิดนัมมู เถื่อหนึ่งเกดหม่าพื้นปะฮัน พื้นให้แดรก ฮิดอะท้ำกึ่ง
 ได้ คั้นกะเพือบ่านไร ฮิดได้ฮิดหนึ่ง กิ่งคี่หลันโบฮิดอะท้ำเลียเนาะ วัวฮันสอนเอื่อ
 เขียนแดรก ผัดโบมีท้ำทวกรัว วัวหมันได้ก้อนไม้ไปปรอก กิ่งไปเอ้าหม่าเอื่อ

เลื่อง ลึงแอบ

๑๘ กันยายน ๒๕๕๔

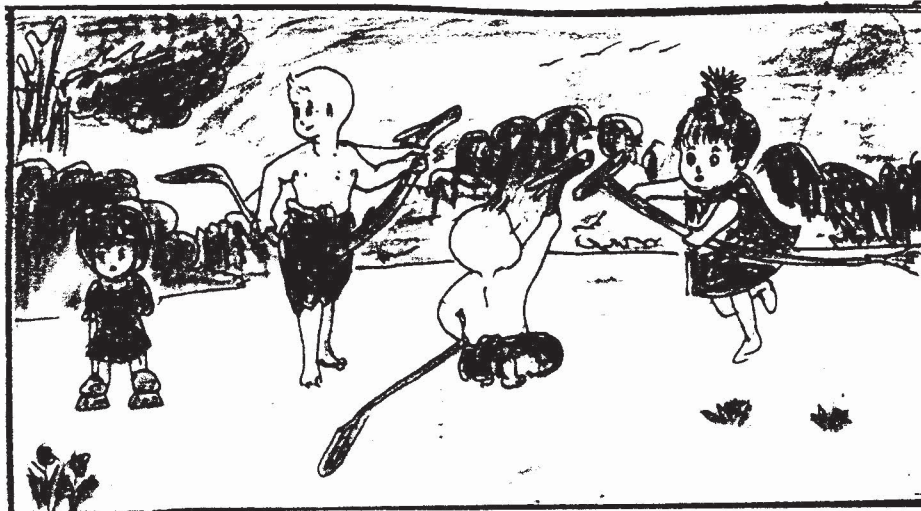
ลุงแอบคนขยัน

นาฬิกาปลุก 04.30 น. ของเช้าวันที่ 18 กันยายน 2554 รีบลุกขึ้นจากที่นอน เตรียมตัวไปกู้วนที่ลำห้วย ซึ่งคักไว้เมื่อตอนเย็นวาน เก็บปลาออกหมดแล้วไปให้อาหารไก่ เก็บผัก แม่บ้านทำกับข้าว เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ ก็รีบมาร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ที่บ้าน อ.ปรีชา จนถึงเที่ยงวัน หลังจากรับประทานมื้อเที่ยงเสร็จ อ.ปรีชา ก็แบ่งหน้าที่ให้ไปเอาดอกไม้ใส่สร้างไฟพร มาให้ อ.มยุรี เพื่อไปปลูกที่อุทยาน เหนื่อยก็ต้องอดทน เพื่อกิจกรรมของกลุ่ม เพื่อชุมชนไทแสง คนเราเกิดมาแล้วก็ควรทำอะไร เพื่อบ้านเกิดของเรา แม้ทำได้เพียงเล็กน้อย ก็ยังดีกว่าไม่ทำอะไรเลย ท่านมาสอนให้พวกเราเรียนเขียน, อ่านภาษาแสงให้เป็น แต่ไม่มีอะไรมาฝากท่าน เมื่อท่านอยากได้ดอกไม้ไปปลูก ก็เลยไปเอามาฝากท่าน

เรื่อง ธนัญชัย ชัยปัญญา

เขียน สุจิตรา คະฆาวงค์

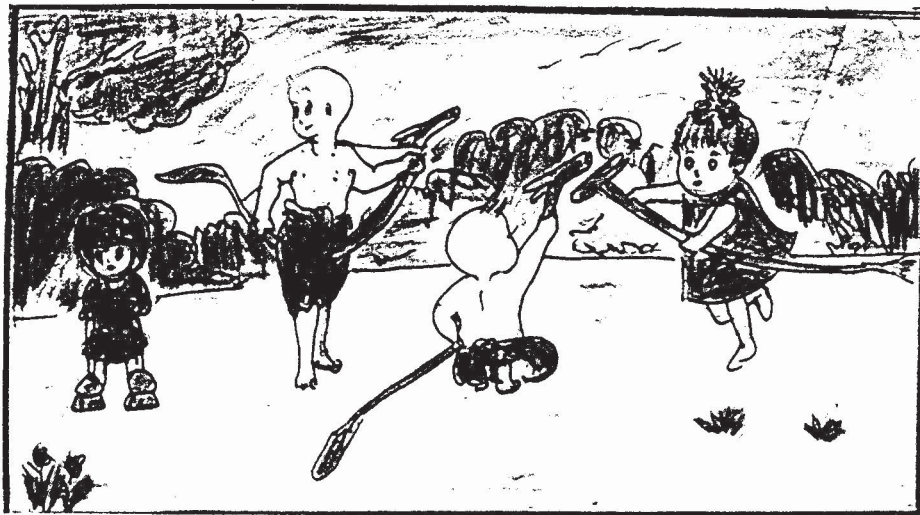
รูปภาพ ค.ญ.นิตยา เอกจักรแก้ว

มาถ้่านหล้ง

ตั้งแต่ว่อหมา ในแฉ็กบ้านไร่ โบมีเถรื่องเงินทรู้ค่อมือนี้ ในแฉ็กหมั้บักกึ่ง
 เชนราง กะโป๊ะมากพราว ในแฉ็กฝ้อสา่ยกึ่งเชนมาก่่านหล้ง แดป่านเน้นกึ่งหม้วน
 ย่องกิ้นลู้ ทั้งย่องกิ้นแซ็ก ฮีฮี้กั้บกั้บ ฮีฮูกั้บกั้บ ไล่ออกกั้มลั้ง ไล่หม้วนกั้บมูไต้ย แลว
 กึ่งโบไล่อิ้นแฉ็กน ซือเถรื่องเงิน อันหลายคำเชนม ไซ่มือตูกแบ่งญ้ามบูน กึ่งเบ้ยกั้บจี
 เก้าะหรงตูกแบ่ง ฑุดมากพราวตูกเกานั้ม หลั้วก่่านหล้ง กั้บกะโป๊ะ กือเอือนวงเชนม
 พันดรู้นี้ หมาแต่ว่อฮู้น... ค่อมือนี้ โบมีเอือแหร่นแลว

เลื่อง	ลึงนุ่นมี
เขียน	ป่าดา
หรั้บ	ปุกกี
หึ้ม	จันนะก๊อน

ม้าก้านกล้วย

เมื่อสมัยก่อนนั้น เด็กๆบ้านเราไม่มีของเล่นเหมือนทุกวันนี้ เด็กผู้หญิงเล่นขายของ ด้วยกะลามะพร้าว ส่วนเด็กผู้ชาย ก็เล่นขี่ม้าก้านกล้วย แต่ถึงยังนี้ก็ยังสนุกเต็มที่ ต่างก็พากันวิ่ง ส่งเสียงร้อง ฮีฮีกับกับ ฮีฮีกับกับ อย่างพอใจกับเพื่อนฝูง ได้วิ่งออกกำลัง และไม่ต้องเสียเงินซื้อของเล่น ส่วนมากจะเล่นกันวันทำบุญตักบาตร ก็แม่กับพี่สาว จะตัดใบตองและบุคมะพร้าว เพื่อทำขนมจึงเหลือก้านกล้วยกับกะลามะพร้าวให้น้องๆ เล่น เมื่อก่อนโน้นก็จะเป็นแบบนี้ แต่ทุกวันนี้ ไม่มีให้เล่นแล้ว เทคโนโลยีมีส่วนทำให้วิถีชีวิตคนเราเปลี่ยนไปมาก

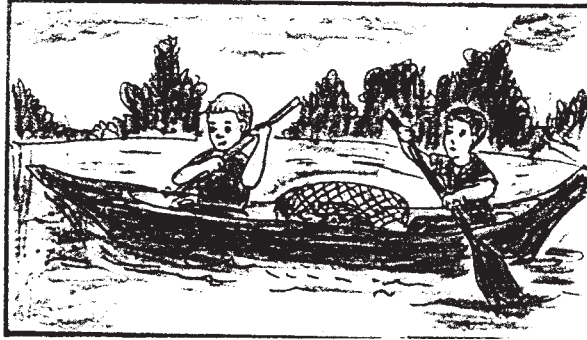
เรื่อง	บุญมี ก้อนก้น
เขียน	สุจิตรา คะยาวงษ์
รูปภาพ	นิศขา เอกจักรแก้ว
พิมพ์	ชินกร ชัยปัญญา

อามช่องไปก้วยแต้น

ตั้งแต่โฮยพื้นเด็กบาว ได้ไปก้วยแต้นเพียช่อง กีบมูไคย เลียไปมิกสาว
 พื้นลิกห้องน้ายบ้าน มีมือหนึ่ง ฟาห้องน้ายบ้านโอม พื้นม้างเฮา โบคราวโบน้อย ไป
 เอาหม่อฮุ้นเชียงฮุ้นเข่าน้อม หม่อโหล้ท้อยกะม้างเฮา ม้างฮาดกินหมู ใหบ้านวู้ได้
 หม้อบเฮือไคยไคยไปซื้อหมูฮุ้นละท้าว กิ่งได้ไชยร้วฮามซื้อหมูเพียงไท โบก้าโฮยไป
 โฮยหมา ไชยร้วไปไค้ถิ้งวึ่งนัม บั้นลุ่มพอเร้งๆ จันร้วเกอบคำจัมนัม เจือกะคำโบ
 แหร่นน้ำผ้อเบ๊ย กีบนำเด็กสาวบ้านแรกรโร้ตะแลว เกอบปรัยแดโฮ้นเน้น ได้ท้าว
 หมูหมาแลว กิ่งฮิดเฮือม้างกิน ม้างกิ่งฮอกเทิว ฟานายบ้านกิ่งยาโอม ยูไค้เง้งช่อง
 ซิบกัวมือ กิ่งไชยร้วฮามเพียงไท หม่ายูบ้านแรกรโร้ กีบเบ๊ยฮู้บ้นจนทังค้อมือนี

เลื่อง	ลึงถ้ำด
แปร์	ป่าคำ
หรู้บ	นวงปูกี้
พิม	ชินกร

ไปขายแคนข้ามโขง

เมื่อสมัยครั้งยังเป็นหนุ่ม ได้มีโอกาสไปขายแคนยังฝั่งลาว กับเพื่อนฝูง เลขาไปชอบคอกับหญิงสาว ซึ่งเป็นลูกสาวของผู้ใหญ่บ้าน อยู่มาวันหนึ่ง ภรรยาของผู้ใหญ่บ้านป่วย ไม่พูดไม่จากับใคร เขาจึงไปตามหมอ ซึ่งหมอนี้เป็นหมอเหยา เสี่ยงตายทำพิธีกรรมเกี่ยวกับผี จึงรู้ว่าผีเข้าภรรยาผู้ใหญ่ ผีต้องการกินหมูสองตัว ชาวบ้านจึงมอบหมายให้ว่าที่เขยทั้งสองไปซื้อหมูมาเลี้ยงผีคนละตัว จึงข้ามฝั่งกลับมาซื้อหมูที่เมืองไทย พอไปได้ครึ่งทาง ลมแรงมาก น้ำเป็นคลื่นเรือโคลงเคลง ทั้งขาไปและขากลับ เกือบจมน้ำ แทบเอาตัวไม่รอด เกือบตายตั้งแต่คราวนั้น นึกว่าจะไม่เห็นหน้าพ่อแม่กับหน้าสาว ๆ บ้านแสดอีกแล้ว เมื่อได้หมูกลับมาแล้ว ก็ทำหมูให้กิน เมื่อกินอิ่มผีก็ออกจากร่างของภรรยาผู้ใหญ่บ้าน ตั้งแต่นั้นมา ภรรยาผู้ใหญ่บ้านก็หายป่วย มีอาการเหมือนคนธรรมดา ปกติทั่วไป อยู่ฝั่งลาวสิบกว่าวัน ขายแคนหมดก็พากันลากลับมาบ้านที่เมืองไทย ไม่ได้เป็นเขยที่ฝั่งลาวตามที่ฝันไว้เลย ให้เป็นเขยแล้วขอกินหมูนั้นหรือกระนั้น ก็กลับมาอยู่บ้านแสดจนถึงทุกวันนี้ อยู่กับแม่ของสุบรรณจนถึงวันแก่เฒ่า ถือไม้เท้ายอดทอง กระบองยอดเพชร

เรื่อง รุ่งสิริชาติ ชัยปัญญา

เขียน, แปล สุจิตรา คະษาวงศ์

รูปภาพ นิตยา เอกจักรแก้ว

พิมพ์ ชินกร ชัยปัญญา

ลุงไท้หยอกเป๋อไม

มือหนึ่ง ญ๋ามน้ำ หอยไปน้ำเพาตร้า แลวมีมูแอ้งหนึ่ง สิ้นชั่วไปเอาโหระโง
ได้มาแล้ว เอาน้ำโหระหมาฮิดลิกก่อนพื้นเป๋อไม เก้โหล็กเนียบช้า เนี้ยวปะกอบมี
พริกเลียนม้าง พริกม่วนหมู่ ญ๋วแห้วหมู่ ปั้นกับน้ำโหระ วันพื้นลิกก่อนเอาไป
ปราคริดย้อก็อกัน

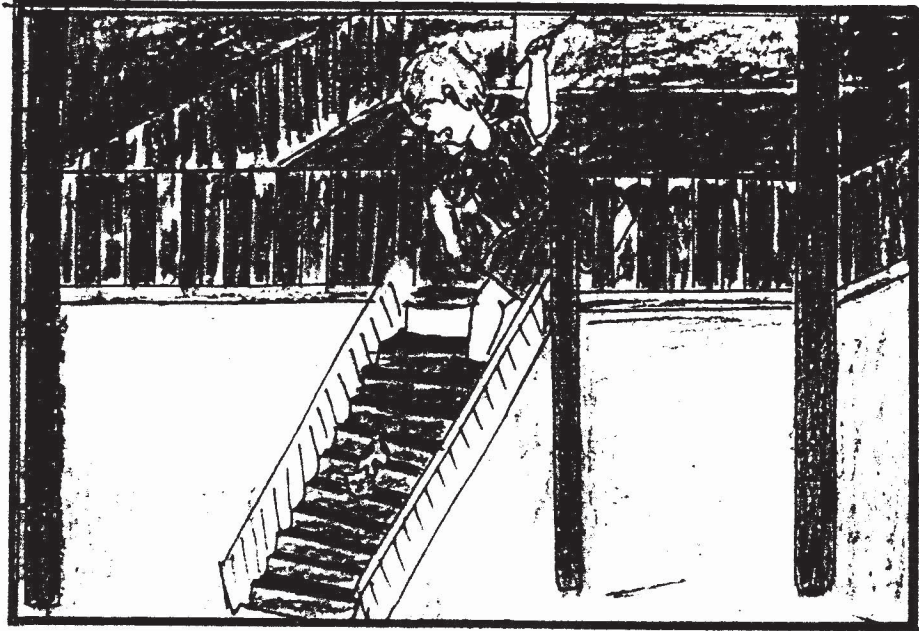
เลื่อง	ลุงไท้
เขียน	ลุงเวียง
ห่วย	ปุกกี

ลุงไทยหาสมุนไพร

วันหนึ่งในฤดูร้อน ลุงไทยไปนาไปเฝ้าแปลงกล้า เหมือนเช่นทุกวัน แล้วมีเพื่อนคนหนึ่ง มาชวนลุงไทยไปหาสมุนไพร เมื่อได้มาแล้วก็นำน้ำผึ้ง มาทำยาสมุนไพร แก่โรคเหน็บชา ส่วนประกอบก็มีดังนี้ น้ำผึ้ง ผักเสี้ยนผี ผักม้วนหมู หัวแห้วหมู เอามาบดผสมกับน้ำผึ้ง ปั้นเป็นลูกกลอน ขนาดเท่าหัวนิ้วก้อย เอาไปตากแดดให้แห้งสนิทเก็บไว้ในขวดโหล ป้องกันเชื้อรา เก็บไว้รับประทานได้นาน

เรื่อง ลุงไทย เอกจักรแก้ว
เขียน ลุงเวียง ชัยปัญญา
รูปภาพ ค.ญ.นิศยา เอกจักรแก้ว
๒๐ กันยายน ๒๕๕๔

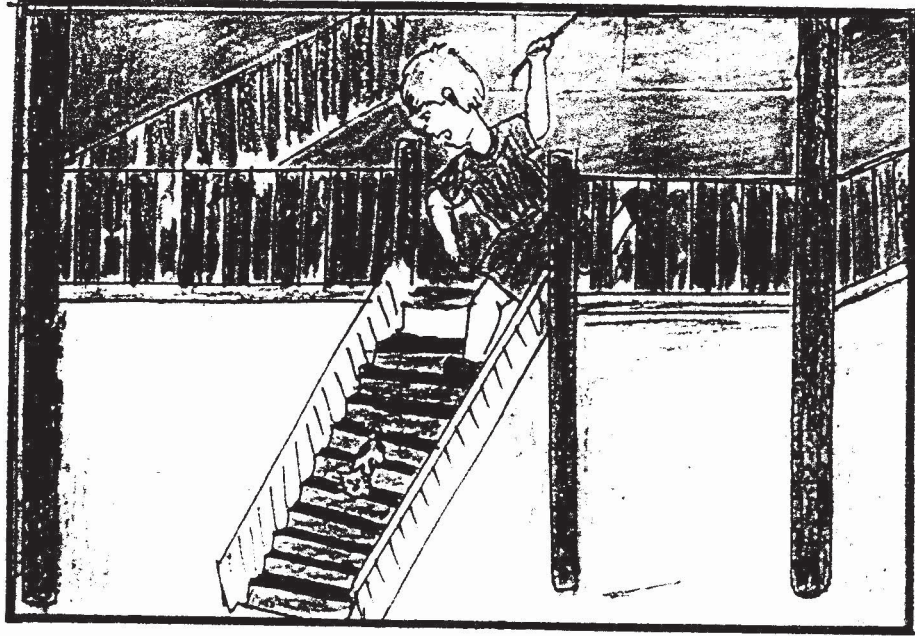
ลึงเวียงแดไหน

เกิดหมา อาณ ๗ ปี เข้าโล้งเลิ่นแซ่น ป. ๑ ซื่อหลาย แหร่นแมว ร้างแมวอยู่
ต่างร้าน ร้างโบแท่น คือกร้าน คือกห้องเดร่าทีกไม เดร่าเปรก คือกกะผ้อซู่สะม้อง
เซื่อม เขือกะคื่อหลาย กิ่งเลียบฮิดเฮือผ้อซู่เกด

แดฮั้นหมา กิ่งหลาบปรัย โบฮิดจ๊กเถือ เขือกเดร่งหลาย เญือทั้งค้อมือนี

เลื่อง ลึงเวียง

๑๘ กันยายน ๒๕๕๔

ลุงเวียงในวัยเด็ก

เกิดมาอายุ ๗ ขวบ อยู่โรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่ง ชนมาก เห็นแมว
อยู่บนบ้าน ก็วิ่งไล่แมว ไล่ไม่ทัน แต่ตัวเองก็พลัดตกลงมา หัวโดนไม้ เป็นเหตุให้
ค.ช.เวียง หัวแตก นึกว่าตัวเองสมองเสื่อม เพราะความชน จึงทำให้ตัวเองเจ็บ

ตั้งแต่นั้นมา ก็เจ็บจนตาย ไม่กล้าทำอีก เพราะความเจ็บปวด ก็ยังจำอยู่
จนถึงปัจจุบันนี้

เรื่อง ลุงเวียง ชัยปัญญา
เขียน, แปล สุจิตรา คะยิวงศ์
รูปภาพ ค.ญ.นิคยา เอกจักรแก้ว
๑๘ กันยายน ๒๕๕๔

เงินมากด้วน

ตั้งแต่เรือหมา ไนเด็กฝ่อสาขบ้านไร่ มักเงินมากด้วน ทั้งญำมแดงหมา ข้องกินฮิด
มากด้วน ฮู้นซั๊บแคงกิน คั้นแม่นเค่อซั๊บแลว กินฮ้อฮั่นลันลัน เจื่อหลิ้นหมู เھرักกะแ่งแน้น
ชะมะ คั้นมากด้วนเค่อโบฮั่น เھرักกะห้องแ่งแน้นปรัย ศึกูซั๊บเดร่ากอเร้งๆ ถึงฮู้นศึกูซั๊บ
เดร่ากอเร้งหลาย เกดจันได้กึ่งมี แดหักกะม่วนสะมาด เงินน้มกินหลายฮู้น เงินพันจุ่ม
แคงกินพันโตยก็งได้

อันหลายมักเฮ้าไมเมื่อคแฮฮู้นฮิดมากด้วน ไฮฮไมน้มรับฮิดหงาย เลี่ยนเอือมือนๆ บัด
มากด้วนไซ่แถร์แลว กิ่งหะลันักๆ โบเว้า, โบเปรกหงาย ไนเด็กฝ่อสาขเงินพันค้อฮู้น ค้อมือนิโบ
มีแลว ข้องกินเงินตั้งแต่เดรื่อเงินฮือเฮ้า

เลื่อง	ปรั่มอ
เจียน	ซิฟีน
หรั๊บ	ไญตุ

เล่นลูกข่าง

ตั้งแต่ไหนแต่ไรมา เด็กผู้ชายบ้านเราชอบเล่นลูกข่าง ถึงหน้าแล้ง* ก็มาเล่นแข่งกัน ถ้าใครหมุนนานที่สุดเรียกว่า กินอ้อย ถ้าใครหยุดหมุน เรียกว่า ลูกข่างตาย จะโดนเพื่อนเขกหัวเข้าแรงๆ จนเจ็บ เล่นกันสนุกมาก เล่นด้วยกันเป็นกลุ่มหลายคน หรือเล่นแข่งกันเป็นคู่ก็ได้

นิยมเอาไม้เหมือดแอ* มาทำลูกข่าง ไม้ดิบทำง่าย ใช้มีดกลึงซูลให้กลมผิวเกลี้ยงดี พอไม้แห้ง ก็มีน้ำหนักมาก และไม่แตกง่าย เด็กๆ ผู้ชายสมัยก่อนเล่นเป็นทุกๆ คน ทุกวันนี้ไม่มีให้เห็นแล้ว

หมายเหตุ * หน้าแล้งจะมีลานดินให้เล่น เพราะดินแห้งไม่เปียกแฉะ

* ไม้เหมือดแอ เป็นไม้ยืนต้นเนื้อแข็ง ต้นสูงประมาณ 3-4 เมตร ใบสีเขียวเข้มเป็นมัน รูปกลมมนขนาดเท่าเหรียญ 5, 10 บาท ออกลูกประปรายตามกิ่งเล็กๆ ลูกดิบสีเขียว ลูกสุกสีดำ กินไม่ได้ เกิดในที่ดอน ดินปนทราย ลำต้นใหญ่ที่สุดประมาณเส้นผ่าศูนย์กลาง 5-8 เซนติเมตร หรือแล้วแต่ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่

เรื่อง อรัญญา มาตชัยเคน

แปล สุจิตรา คະษาวงศ์

เขียน สีฟัน เอกจักรแก้ว

ภาพ ผู้ใหญ่ไวยิน เอกจักรแก้ว